

QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-3 ta' Mejju 2002

Numru 2

~itazzjoni 732/2000

Hi Timber Company Limited

versus

Charles Zahra

F'din il-kaw\ a s-so`jetà attri`i qieg]da titlob illi jit]assar dikriet li bih il-qorti ma kinitx]alliet illi jsir il-bejg] *sub hasta* ta' ishma illi l-konvenut, debitur ta' l-attri`i, g]andu f`so`jetà kummer`jali g]ax dik is-so`jetà hija wa]da privata li l-istatut tag]ha ma j]allix illi l-ishma jinbieg]u lil min ma hux azzjonist tas-so`jetà.

Γ-`itazzjoni tg]id illi bis-sa]]a ta' sentenza mog]tija minn din il-qorti fit-23 ta' Novembru 1998 fil-kaw\ a fl-ismijiet *Hi-Timber Company Limited versus Charles Zahra* l-konvenut kien kundannat i]allas lill-attri`i s-somma ta' erbat elef]ames mija u wie]ed u g]oxrin lira u sebg]in `ente\mu (Lm4,521.70), flimkien ma' l-ispejje\ u l-img]ax b`se]] mill-1 t'Ottubru 1998. Is-so`jetà attri`i kienet ukoll

kisbet il-]ru[ta' mandat t'inibizzjoni fl-istess ismijiet biex i\\omm lill-konvenut milli jbig] jew b'xi mod ie]or ine]]i l-erba' mitt sehem illi huwa g]andu fis-so`jetà *Ideal Dwellings (Manufacturing) Limited*.

Il-konvenut baqa' ma]allasx id-dejn kanonizzat u g]alhekk is-so`jetà attri`i b'rikors ippre\entat fil-15 ta' Frar 1999 talbet illi jinbieg]u *sub hasta* l-ishma tal-konvenut fis-so`jetà *Ideal Dwellings (Manufacturing) Limited*. Il-konvenut wie[eb fl-10 ta' Marzu 1999 u o[[ezzjona g]all-bejg] g]ax qal illi t-talba ta' l-attri`i ma kinitx pro`eduralment korretta billi l-istatut tas-so`jetà ma ja]sibx g]al pro`edura b]al dik mitluba mill-attri`i. B'dikriet mog]ti fl-20 ta' Marzu 2000 il-qorti `a]det it-talba ta' l-attri`i.

Wara illi fissret ir-ra[unijiet tag]ha g]ala ma taqbilx mad-dikriet tal-20 ta' Marzu 2000, is-so`jetà attri`i talbet illi l-qorti (i) t]assar *contrario imperio* dak id-dikriet u (ii) tordna li jinbieg]u *sub hasta* l-erba' mitt sehem tal-konvenut fis-so`jetà *Ideal Dwellings (Manufacturing) Limited* u tg]id fejn, meta u fi x']in g]andu jsir dan il-bejg] sabiex jit]allas id-dejn tal-konvenut. Talbet ukoll l-ispejje\ u l-img]ax.

Il-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. qabel xejn, l-ishma tal-konvenut qatt ma [ew maqbuda mill-attri`i u mqieg]da ta]t l-awtorità tal-qorti b'mandat ta' qbid esekuttiv, u ma jistg]ux jinbieg]u *sub hasta* jekk qabel ma jkunux maqbuda ta]t l-awtorità tal-qorti;
2. kull trasferiment ta' ishma f'so`jetà privata b]al ma hi s-so`jetà *Ideal Dwellings (Manufacturing) Limited* g]andu jsir skond kif iridu l-*memorandum* u l-istatut tas-so`jetà;
3. il-bejg] *sub hasta* ta' l-ishma jmur kontra l-istatut u g]alhekk jikser il-jeddijiet ta' l-azzjonisti u tas-so`jetà;
4. l-istatut tas-so`jetà ma jag]mel ebda distinzjoni bejn trasferiment hieles ta' l-ishma u trasferiment forzat, u g]alhekk l-istatut ig]odd f'kull ka\ ta'

trasferiment, u jg]odd partikolarment l-art. 3(c) li jg]id illi “*in no case shall shares be transferable to non-members*”;

5. il-li[i tal-pro`edura `ivili ma ta]sibx g]all-possibbiltà illi g]all-bejg] ta']wejje[mobbli b]al ma huma ishma f`so`jetà issir offerta lil `erti persuni qabel ma jinbieg]u lill-pubbliku;
6. jekk il-qorti tordna illi tit]ares il-pro`edura li jrid l-istatut tas-so`jetà tkun qieg]da tmur lil hemm mis-setg]at li jag]tiha l-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili; u
7. g]al dawn ir-ra[unijiet id-dikriet tal-20 ta' Marzu 2000 g]andu jkun imwettaq u t-talba g]all-bejg] *sub hasta* ta' l-ishma g]andha tibqa' mi`]uda.

Qabel ma nid]lu fil-meritu tat-talbiet ta' l-attri`i dwar jekk jistax isir bejg] *sub hasta* ta' ishma f`so`jetà privata meta l-istatut ta' dik is-so`jetà ma j]allix illi l-ishma jinbieg]u lil min ma hux [à azzjonista, g]andna nqisu l-e``ezzjoni li tg]id illi f`kull ka\ l-ishma ma jistg]ux jinbieg]u qabel ma jitqieg]du ta]t l-awtorità tal-qorti b'mandat ta' qbid esekuttiv.

G]alkemm huwa minnu illi biex ikun jista' jse]] bejg] *sub hasta* ta']wejje[mobbli dawk il-]wejje[g]andhom ikunu fi\ikament fis-setg]a tal-qorti, g]ax il-kunsinna tal-]a[a mibjug]a lix-xerrej issir bil-g]oti lilu tal-]a[a¹, u dan ma jkunx jista' jsir jekk il-]a[a ma tkunx fi\ikament disponibbli, madankollu, min-natura ta' l-affarijiet, bis-sa]]a ta' mandat ta' qbid jistg]u jinqabdu biss]wejje[mobbli tan]ibbli. L-ishma f`so`jetà sakemm ma jkunux inkorporati f`titolu g]all-portatur huma beni astratti u ma jistg]ux jinqabdu fi\ikament. G]aldaqstant, mhux biss ma jistg]ux jinqabdu b'mandat ta' qbid i\da dan lanqas ma hu me]tie[qabel ma jistg]u jinbieg]u *sub hasta*.

¹ Art. 331(2), Kod. Org. u Pro`. ~iv.

L-ewwel e`ezzjoni hija g]alhekk mi`]uda.

Naraw issa l-meritu ewlieni tal-kaw\ a li huwa dwar konflitt bejn il-jedd ta' kreditur illi jit]allas billi jbig] il-beni tad-debitur, u l-jedd ta' terzi fuq dawk il-beni meta l-beni jkunu ishma f' so`jetà privata li tag]ti jedd lill-imse]bin f' dik is-so`jetà illi ma jidda]]lux fiha mse]bin [odda bil-bejg] ta' l-ishma.

Il-jedd tas-so`jetà attri`i [ej mill-artikoli 1994 u 1995 tal-Kodi`i ~ivili:

1994. Kull min jobbliga ru]u personalment, hu obligat jesegwixxi l-obbligazzjonijiet tieg]u bil-beni kollha li g]andu u li g]ad ikollu.

1995. Il-beni tad-debitur huma garanzija komuni tal-kredituri tieg]u, illi g]andhom ilkoll jedd indaqs fuq dawk il-beni, kemm-il darba ma jkunx hemm bejniethom jeddijiet le[ittimi ta' preferenza.

Dan ifisser illi l-prin`ipju [enerali hu illi l-beni kollha tad-debitur jistg]u jittie]du biex jag]mlu tajjeb g]ad-djun tieg]u. Hemm xi e`ezzjonijiet b' dispo\izzjoni espressa tal-li[i, b]al ma hija dik ta' l-art. 304 tal-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili; il-kwistjoni issa hi jekk il-beni li ma jistg]ux jittie]du jistg]ux ji\diedu bis-sa]]a ta' ftehim privat b]al ma hu l-istatut ta' so`jetà kummer`jali. Fil-ka\ tallum, l-istatut ig]id illi “*shares are freely transferable between members of the same class of shares*”² i\da “*in no case shall shares be transferable to non-members*”³. L-istatut ikompli jg]id kif g]andu jimxi l-azzjonista li jrid ibig] l-ishma u kif ikun stmat il-valur u l-prezz illi j]allsu l-azzjonisti l-o]ra li jkunu jridu jixtru l-ishma.

Il-konvenut qieg]ed ig]id illi l-pro`edura li jrid l-istatut ma hix b]all-pro`edura li jrid il-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili fil-ka\ ta' bejg] *sub hasta*: jekk il-qorti tordna illi jsir bejg] kif irid l-istatut tkun qieg]da tinqeda b' setg]a li l-kodi`i ma jag]tihiex, u g]alhekk tkun qieg]da tikser il-li[i tal-pro`edura; jekk

² Art. 3(b) ta' l-istatut, fol. 50.

³ Art. 3(c) ta' l-istatut, fol. 50.

tordna illi l-bejg] isir skond il-pro`edura mfissra fil-kodi`i tkun qieg]da tikser il-jeddijiet ta' l-azzjonisti l-o]ra. Il-konkluzjoni, mela, skond il-konvenut, g]andha tkun illi l-bejg] *sub hasta* ma jistax isir.

Is-so`jetà attri`i qieg]da tg]id illi l-istatut jorbot biss lis-so`jetà u lill-azzjonisti; lilha ma jorbothiex. Dan huwa minnu i\da ma jfissirx illi l-jeddijiet li l-istatut jag]ti lil terzi ma jiswewx ukoll kontra l-attri`i. Fil-fatt l-istatut jag]ti lill-azzjonisti jedd fuq l-ishma ta' azzjonisti o]ra illi jista' jitqies *in re*, g]ax huwa pi\ fuq il-*ius abutendi* li g]andu kull azzjonist fuq l-ishma tieg]u. Jedd *in re* jiswa *erga omnes*.

Aktar qawwi huwa l-argument ta' l-attri`i illi r-restrizzjonijiet li jag]mel l-istatut fuq il-jedd ta' azzjonist li jbig] l-ishma tieg]u jg]odd biss fil-ka\ ta' bejg] jieles mhux fil-ka\ ta' bejg] im[iegl]el, b]al ma hu l-bejg] *sub hasta*. Dan l-argument fil-fehma tal-qorti huwa tajjeb g]ax mibni fuq dispo\izzjoni espressa ta' l-Att dwar il-Kumpanniji [Kap. 386].

Fil-fatt, g]alkemm huwa minnu illi l-istatut ig]id illi azzjonist ma jistax b'titolu *inter vivos* jag]ti l-ishma tieg]u lil min ma hux [à azzjonist, u l-art. 209(1) ta' l-Att ig]id illi so`jetà privata tista' u, anzi, g]andha, tillimita l-jedd li tittrasferixxi l-azzjonijiet tag]ha, it-tieni *proviso* g]all-art. 122(1) ig]id ukoll illi:

... .. dwar trasferimenti ta' azzjonijiet minn membri tal-kumpannija kull restrizzjoni li tirri\ulta mill-*memorandum* jew mill-istatut tal-kumpannija g]andha, bla]sara g]ad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (10) ta' dan l-artikolu, titqies li ma tapplikax g]al trasferimenti minn min favur tieg]u jsir ir-ghan skond is-subartikolu (6) ta' dan l-artikolu jew li jirri\ultaw minn xi bejg] [udizzjarju.

G]alhekk il-konvenut ma jistax, billi jistrie] fuq id-dispo\izzjonijiet ta' l-istatut, ig]id illi bejg] *sub hasta* ta' l-ishma tieg]u ma jistax isir. Lanqas ma hu korrett meta jg]id illi, g]ax il-li[i ma tikkontemplax pro`edura g]all-bejg] *sub hasta* ta' ishma li ma jkunux mog]tija b'ghan, mela l-bejg] [udizzjarju ta' ishma mhux mirhuna ma jistax isir. Li tg]id il-li[i hu illi "kull restrizzjoni li tirri\ulta mill-

memorandum jew mill-istatut tal-kumpannija g]andha titqies li ma tapplikax g]al trasferimenti li jirri\ultaw minn xi bejg] [udizzjarju”. Il-li[i hawn ma hix qieg]da tirreferi g]all-bejg] [udizzjarju ta’ ishma mirhuna biss i\da g]al kull bejg] [udizzjarju; anzi, fil-ka\ ta’ bejg] [udizzjarju d-dispozzjonijiet ta’ l-art. 122(10)⁴, li j]ares il-jeddijiet ta’ prelazzjoni ta’ l-azzjonisti l-o]ra, ma jkunx ig]odd g]all-ka\.

Dan ma jfissirx illi kreditur bla rahan huwa f’po\izzjoni a]jar minn dik ta’ kreditur b’rahan g]ax il-kreditur b’rahan huwa marbut bid-dispo\izzjonijiet ta’ l-art. 122(10) u kreditur bla rahan ma hux hekk marbut. Kreditur b’rahan huwa marbut illi jimxi kif irid l-art. 122(10) fil-ka\ biss illi jinqeda bil-jedd spe`jali mog]ti lilu ta]t l-art. 122(6)⁵ u mhux meta jitlob bejg] *sub hasta*; f’dan l-a]]ar ka\ ikun b]al kull kreditur ie]or, u l-art. 122(10) ma jorbtux.

G]al dawn ir-ra[unijiet, l-argumenti mi[juba mill-konvenuta kontra l-bejg] *sub hasta* ta’ l-ishma tieg]u fis-so`jeta *Ideal Dwellings (Manufacturing) Limited* ma humiex tajbin, u l-e``ezzjonijiet tieg]u huma g]alhekk mi`]uda.

Il-qorti taqta’ l-kaw\ a billi tilqa’ t-talbiet tas-so`jeta attri`i: t]assar *contrario imperio* d-dikriet tal-20 ta’ Marzu 2000 u tordna illi, wara li jin]ar[u l-avvi\i li trid il-

⁴ **122.** (10) Fil-ka\ ta’ rahan ta’ azzjonijiet ta’ kumpannija privata, il-persuna li favur tag]ha jsir ir-raham tkun obbligata, qabel ma te\er`ita d-dritt mog]ti bis-subartikolu (6) ta’ dan l-artikolu, li toffri l-azzjonijiet lil azzjonisti o]ra tal-kumpannija skond xi jeddijiet ta’ prelazzjoni li g]andhom x’jaqsmu ma’ trasferiment ta’ azzjonijiet kif stabbilit fil-memorandum jew fl-istatut tal- kumpannija, u, fin-nuqqas ta’ jeddijiet ta’ prelazzjoni, lill-azzjonisti l-o]ra kollha tal-kumpannija fi proporzjon tal-kapital azzjonarju mi\mum minnhom. F’kull ka\ l-azzjonisti jkollhom id-dritt li jixtru l-azzjonijiet bil-prezz stabbilit skond is-subartikolu (7) ta’ dan l-artikolu. Dik l-offerta g]andha tibqa’ miftu]a mill- anqas g]al g]axart ijiem tax-xog]ol.

⁵ **122.** (6) Bla]sara g]all-jedd tal-persuna li favur tag]ha jsir ir-raham li tag]mel talba g]all-bejg] [udizzjarju tas-sigurtajiet u minkejja d-disposizzjonijiet tal-Kodi`i ~ivili jew tal-memorandum jew l-istatut tal-kumpannija, fil-ka\ ta’ inadempjenza ta]t il-ftehim ta’ rahan u ma’ l-g]oti ta’ avvi\ b’att [udizzjarju lill-persuna li tirhan u lill-kumpannija, il-persuna li favur tag]ha jkun sar ir-raham jkollha d-dritt li:

(i) tidisponi mis-sigurtajiet mirhuna favur tag]ha; jew

(ii) tag]mel approprjazzjoni u takkwista s-sigurtajiet g]aliha nnifisha, b’sodisfazzjon tad-dejn dovut lilha jew parti minnu.

li[i, jinbieg]u *sub hasta* l-ishma li g]andu l-konvenut fis-so`jetà *Ideal Dwellings (Manufacturing) Limited* b`esekuzzjoni tas-sentenza tat-23 ta' Novembru 1998 fil-kaw\ a fl-ismijiet ***Hi-Timber Company Limited versus Charles Zahra***. Tordna illi l-bejg] isir fil-bini tal-qorti nhar il-}amis 20 ta' {unju 2002 u jibda fid-disg]a ta' filg]odu (9.00 *a.m.*) sa nofsinhar (12.00 *m.d.*)

Tikkundanna wkoll lill-konvenut i]allas l-ispejje\ [udizzjarji.

Giannino Caruana Demajo
Im]alief

Connie Micallef
Dep. Re[.